

Короткі повідомлення

УДК 581.95

О.Т. Кузярін

НОВІ АДВЕНТИВНІ ВИДИ СУДИННИХ РОСЛИН ДЛЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У зв'язку із посиленням сучасного процесу синантропізації фітобіоти внаслідок антропопресингу на сьогодні актуальними та важливими є хорологічні дослідження адвентивних видів судинних рослин. Упродовж польових сезонів 2009-10 рр. на території Львівської області виявлено локалітети 18 нових для зазначеної місцевості адвентивних видів судинних рослин. Наводимо їхній перелік із зазначенням локалітетів і місць зберігання гербарних зразків, а також долучаємо додаткові характеристики (первинний ареал, біоморфа, категорії за часом занесення, походженням та ступенем натуралізації, основне практичне використання тощо). Латинські назви рослин наведені переважно за "Определителем ..." [2].

1. *Agastache rugosa* (Fischer & C. Meyer) Kuntze (Lamiaceae). (LWS, LWKS: "... зх. околиці м. Львів, мікрорайон "Левандівка", пд. межа торфовища. На сміттєзвалищі, дуже рідко. 11. 09. 2011"). Кенофіт східноазійського походження, трав'яний полікарпік, ергазіофіт, ефемерофіт. Цінна лікарська рослина. Інші зареєстровані випадки спонтанного поширення виду на заході України невідомі.

2. *Artemisia tournefortia* Reichenb. (Asteraceae). (LWS: "... Сокальський р-н, пд.-зх. околиця м. Сокаль, рідко, 11.07.2003"; "... Сокальський р-н, пн. околиця с. Ільковичі, правий берег р. Західний Буг. Рудеральне угруповання, рідко, 09. 09. 2009"). Кенофіт передньоазійського походження з сучасним євразійським ареалом, малорічний монокарпік, ксенофіт, епекофіт.

3. *Artemisia umbrosa* (Turcz. ex DC.) Pamp. (*A. dubia* auct. non Wall. ex Besser) (Asteraceae). (LWS, LWKS, KW: "... Пустомитівський р-н, околиця с. Підбірці, Львівська обл., Буський р-н, сх. околиця с. Куткір. Між придорожніми деревними насадженнями та залізничним насипом. Рудеральне угруповання. Домінує. 2 км на пн. сх. від с. Куткір, 15. 09. 2011"). Кенофіт східноазійського походження, трав'яний полікарпік, ксенофіт, епекофіт.

4. *Brachyactis ciliata* (Ledeb.) Ledeb. (Asteraceae). (LWKS: "... Жовківський р-н, пд. околиця м. Жовква. Поблизу залізничної станції. Рудеральне угруповання. Рідко. 01. 09. 2011"). Кенофіт північноамериканського походження, терофіт, ксенофіт, ефемерофіт. За гербарними зборами вид відомий з поодиноких локалітетів на заході України (Чернівецька та Івано-Франківська обл.).

5. *Centaurea dealbata* Willd. (Asteraceae). (LWS: "... Сокальський р-н, пн.-сх. околиця смт. Соснівка. На узбіччі залізничного переїзду, 10. 06. 2009"). Кенофіт кавказького походження (ендем), трав'яний полікарпік, ергазіофіт, колонофіт. Культурна декоративна рослина. Інші зареєстровані випадки спонтанного поширення виду в Україні невідомі.

6. *Digitaria pectiniformis* (Henrard) Tzvel. (Poaceae). (LWS: "... Сокальський р-н, 0,5 км на пн. сх. від смт. Соснівка. Вершина терикону шахти "Надія". Рудеральне угруповання на насипному піску. 11. 08. 2011"). Кенофіт середземноморського походження з європейсько-середземноморсько-ірано-туранським ареалом, ксенофіт, терофіт, епекофіт. Вид належить до регіонально-рідкісних псамофільних бур'янів.

7. *Euphorbia marginata* Pursh (*Euphorbia variegata* Sims) (Euphorbiaceae). (LWS: "... Сокальський р-н, 0,7 км на сх. від смт. Соснівка. Поблизу шахти "Надія". Рудеральне угруповання на сміттєзвалищі. 26. 08. 2011"). Кенофіт північноамериканського походження (захід США), терофіт, ергазіофіт, ефемерофіт. В Україні вид часто поширений як декоративний однорічник.

8. *Kohlruschia prolifera* (L.) Kunth (*Petrohragia prolifera* (L.) P.W.Ball et Heywood) (Caryophyllaceae). (LWS: "... Сокальський р-н, пн. околиця смт. Соснівка. У складі рудерального угруповання на залізничному насипі. 11. 08. 2011"). Заносний вид (кенофіт) європейського походження, терофіт, ксенофіт, ефемерофіт. Компонент природних степових та петрофільних угруповань (Гірський Крим, Степ, Правобережний Лісостеп, Закарпаття).

9. *Lepidium latifolium* L. (Brassicaceae). (LWS: "... м. Львів, пн.-зх. околиця Левандівка. Біля загорожі автостоянки поруч з лазнею, 21. 08. 2005"). Окрім зазначеного локалітету вид відмічено у великій кількості на пустирі між новобудовами зазначеного мікрорайону м. Львова. Кенофіт з євросибірсько-древньосередземноморським ареалом, трав'яний полікарпик, ксенофіт, епекофіт. Вид відомий як харчова рослина, бур'ян.

10. *Phlox divaricata* L. (Polemoniaceae). (LWS: "... Сокальський р-н, пд. околиця с. Перетоки. Узбіччя головної дороги. Поодинокі на вологій луці, 29. 05. 2010"). Кенофіт північноамериканського походження (ліси та луки сходу Пн. Америки), ергазіофіт, трав'яний полікарпик, ефемерофіт. Інші зареєстровані випадки спонтанного поширення виду в Україні невідомі.

11. *Sedum lydium* Boiss. (Crassulaceae). (LWS: "... Сокальський р-н, пн. околиця смт. Соснівка. У складі рудерального угруповання на залізничному насипі. 11. 08. 2011"). Кенофіт західноазійського (Зх. і Центр. Турція, Зх. Азія) походження, трав'яний полікарпик, ергазіофіт, колонофіт. Інші зареєстровані випадки спонтанного поширення виду на заході України невідомі.

Отже, для Львівської області вперше нами наведені 11 адвентивних видів судинних рослин. Літературні дані щодо їхнього поширення на зазначеній території до нині були відсутні [1, 2 та ін.].

1. Зеленчук А.Т. Інвентаризаційний список судинних рослин Львівської області // Біотичні ресурси Розточчя і Зовнішніх Карпат та їхні антропогенні зміни. Вісник Львів. ун-ту. Сер. біол. – Львів: Світ. – 1991. – Вип. 21. – С. 16-33.
2. Определитель высших растений Украины / Д.Н. Доброчаева, М.И. Котов, Ю.Н. Прокудин (отв. ред.) и др. – К.: Наук. думка, 1987. – 548 с.

Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів
e-mail: kuzyarin@gmail.com